

UŽIČKI CENTAR ZA PRAVA DETETA

POLITIKA I POSTUPCI ZAŠTITE DETETA

Užice, 2021.

Sadržaj	
UVOD	2
A. Principi	4
B. Definicije i pojmovi	4
C. Delokrug.....	7
II. PREVENCIJA	7
A. Procena rizika i ublažavanje rizika	7
B. Angažovanje osoblja i saradnika.....	7
C. Protokoli ponašanja	8
D. Obrazovanje/obuka	10
E. Razvoj programa	11
F. Informacione i komunikacione tehnologije	12
G. Odgovornosti	12
III. PARTNERSKE ORGANIZACIJE I INSTITUCIJE	14
IV. PRIJAVLJIVANJE I POSTUPANJE NA ZABRINUTOSTI	14
V. NADZOR I PROVERA	16
Prilog 1: Obrazac za izveštavanje	16
Prilog 2: Izjava o pridržavanju politike zaštite dece i protokola ponašanja	18

UVOD

Užički centar za prava deteta (u daljem tekstu: UCPD) je dobrovoljno, nevladino i neprofitno udruženje, osnovano na neodređeno vreme radi postizanja ciljeva u oblasti prava deteta sa sedištem u Užicu, osnovanog 1998.

Naši ciljevi su: 1. Poboljšanje statusa dece u društvu u skladu sa principima i pravima definisanim u Konvenciji o pravima deteta; 2. Unapređenje obrazovnog procesa i ostvarivanje prava deteta u obrazovanju; 3. Unapređenje sistema socijalne zaštite i ostvarivanje prava deteta u domenu socijalne politike; 4. Promocija principa nediskriminacije, tolerancije, nenasilja, multikulturnog društva i interkulturnog obrazovanja; 5. Razvoj i podrška pravu na učešće dece i omladine u odlučivanju; 6. Sprečavanje zlostavljanja i zanemarivanja dece; 7. Promocija i zagovaranje građanskih prava i sloboda dece; 8. Zaštita i unapređenje životne sredine i principi održivog razvoja kao faktori za ostvarivanje prava deteta; 9. Uspostavljanje efikasnih mehanizama povezivanja i saradnje svih aktera relevantnih za prava deteta.

Naše aktivnosti: 1) promoviše Konvenciju o pravima deteta, fakultativne protokole uz Konvenciju o pravima deteta i druge međunarodne sporazume koji se bave pitanjima prava deteta i ljudskih prava; 2) prikuplja i obrađuje naučnu i tehničku literaturu iz oblasti prava deteta, obrazovanja, socijalne zaštite i drugih oblasti koje se odnose na prava deteta; 3) organizuje, samostalno ili u zajednici sa drugim organizacijama, stručne skupove, konferencije, treninge, radionice, seminare, prezentacije, okrugle stolove, forume i druge oblike obrazovanja u oblasti prava deteta, obrazovanja, socijalne zaštite i drugih polja povezanih sa ostvarivanjem prava deteta; 4) organizuje obrazovne i druge programe sa decom u cilju ostvarivanja njihovih prava; 5) objavljuje knjige i druge publikacije o pitanjima koja se odnose na zaštitu prava deteta i drugim srodnim temama koje utiču na prava deteta, u skladu sa zakonom; 6) organizuje nastavnike, roditelje i druge stručnjake koji rade sa decom i decom za obrazovanje dece i omladine u oblasti prava deteta i za sprovođenje aktivnosti za zaštitu, promociju, zagovaranje i ostvarivanje prava deteta; 7) organizuje volonterske aktivnosti za zaštitu, razvoj i sprovođenje prava deteta; 8) organizuje aktivnosti u vezi sa praćenjem i sprovođenjem prava deteta; 9) saraduje sa univerzitetima, školama, predškolskim ustanovama, ustanovama socijalne i zdravstvene zaštite, strukovnim udruženjima i drugim organizacijama u zemlji i inostranstvu koje se bave zaštitom prava deteta; 10) Pruža savetodavnu, pravnu i drugu pomoć deci čija su prava povređena.

Naša misija: Misija Užičkog centra za prava deteta je da poboljša položaj deteta u društvu u skladu sa principima i pravima definisanim Konvencijom o pravima deteta.

U okviru prava deteta, intervencije UCPD-a doprinose ostvarivanju prava deteta na opstanak, život, razvoj, zaštitu i učešće u skladu sa principima najboljeg interesa deteta i nediskriminacijom. Kao što je navedeno u Konvenciji o pravima deteta, UCPD definiše dete kao osobu koja nije navršila 18 godina.

UCPD primenjuje Politiku i postupke za zaštitu dece kako bi osigurao da UCPD i sama bude organizacija koja štiti decu, odnosno da naše osoblje, aktivnosti i programi ne izlažu decu riziku od nasilja i zlostavljanja ili bilo kog drugog kršenja prava deteta. Cilj nam je da osiguramo da svi koji su povezani sa organizacijom budu upoznati i odgovarajuće odgovore na pitanja zlostavljanja dece i seksualnog iskorišćavanja dece. Ovaj dokument je sredstvo kojim osiguravamo da se svako ko predstavlja našu organizaciju ponaša na odgovarajući način prema deci i nikada ne zloupotrebljava položaj i poverenja koji dolazi sa radom UCPD-u.

A. Principi

Ova Politika zaštite deteta zasniva se na Konvenciji UN-a o pravima deteta, 1989. (i njenim fakultativnim protokolima); Izjavi UN-a za eliminaciju seksualnog zlostavljanja i eksploatacije i sve konvencije UN-a vezane za decu; nacionalnim zakonodavstvom o zaštiti dece Republike Srbije i međunarodnim dobrim praksama, standardima i materijalima o zaštiti dece.

Principi koje podržava UCPD-ova Politika zaštite dece:

- Sva deca imaju jednaka prava na zaštitu od nasilja.
- Svako ima odgovornost da podrži zaštitu dece i aktivno doprinosi ostvarivanju njihovih prava.
- UCPD je dužan da brine o deci sa kojom radi, sa kojom je u kontaktu ili na koje utiče njegov rad.
- UCPD je odgovoran da pomogne svojim partnerskim organizacijama da ispune minimalne zahteve u pogledu zaštite dece.
- Sve radnje na zaštiti deteta preduzimaju se u najboljem interesu deteta.

B. Definicije i pojmovi

Zaštita dece je odgovornost koju organizacije moraju da osiguraju da njihovo osoblje, rad i programi ne nanose štetu deci, odnosno da decu ne izlažu riziku od nasilja i zlostavljanja i da bilo koja zabrinutost koju organizacija ima u vezi sa bezbednošću dece u okviru zajednica u kojima rade, prijavljuju odgovarajućim vlastima.

„Ne nanosi štetu“ odnosi se na odgovornost organizacija da „ne nanesu štetu“ ili da umanje štetu koju mogu nehotice naneti kao rezultat neprimerenog postupanja.

Definicije štete

Nasilje nad decom: „Svi oblici fizičkog ili mentalnog nasilja, povreda i zlostavljanja, zanemarivanja ili zanemarivanja, ili eksploatacije, uključujući seksualno zlostavljanje“.

Izvor: Generalna skupština UN-a, član 19, Konvencija o pravima deteta.

Zlostavljanje: Bilo koje namerno nanošenje štete detetu u odnosima odgovornosti, poverenja ili moći.

Izvor: Minimalni standardi za zaštitu dece u humanitarnoj akciji, Radna grupa za zaštitu dece (CPVG)

Seksualno nasilje: Termin koji se koristi za označavanje svih oblika seksualne viktimizacije odraslih žena, muškaraca i dece, uključujući različite oblike seksualnog zlostavljanja i eksploatacije dece. „Bilo koji seksualni čin, pokušaj dobijanja seksualnog čina, neželjeni seksualni komentari ili bilo koji drugi postupci usmereni protiv seksualnosti neke osobe primenom prinude, bez obzira na njihov odnos sa žrtvom, u bilo kom okruženju, uključujući ali ne ograničavajući se na dom i posao“.

Izvor: Na osnovu definicije SZO, „Seksualno nasilje“, Rachel Jevkes, Purna Sen i Claudia Garcia-Moreno, u Svetskom izveštaju o nasilju i zdravlju, priredila Etienne G. Krug, 2002, str. 147- 182.

Seksualno zlostavljanje dece: Bavljenje seksualnim aktivnostima sa detetom koje, u skladu sa relevantnim odredbama nacionalnog zakona, nije navršilo punoletstvo za seksualne aktivnosti (ovo se ne odnosi na seksualne aktivnosti o kojima su saglasili maloletnici) i bavljenje seksualnim aktivnostima sa detetom u kome se koristi prinuda, sila ili pretnja; ili se vrši zloupotreba položaja poverenja, autoriteta ili uticaja na dete, uključujući i porodicu; ili zlostavljanje izvršeno u posebno osetljivoj situaciji deteta, posebno zbog mentalnog ili fizičkog invaliditeta ili situacije zavisnosti.

Izvor: Član 18 Konvencije Saveta Evrope o zaštiti dece od seksualnog iskorišćavanja i seksualnog zlostavljanja, 2007.

Eksploatacija: Korišćenje deteta u korist drugih. To uključuje, ali nije ograničeno na, dečji rad i seksualno iskorišćavanje.

Seksualno iskorišćavanje dece: Seksualno zlostavljanje dece postaje seksualno iskorišćavanje kada druga strana ima koristi kroz seksualnu aktivnost koja uključuje dete. Obuhvata dela kao što su: eksploatacija deteta ili adolescenta u prostituciji i ili izradi pornografskih materijala. U Konvenciji Saveta Evrope eksploatacija takođe pokriva situacije kada se detetu ili drugoj osobi daje ili obećava novac ili drugi oblik naknade, isplate ili naknade za uzvrat za dete koje se bavi seksualnom aktivnošću, čak i ako plaćanje/naknada nije izvršeno; i namerno uključivanje u seksualne aktivnosti, deteta koje nije navršilo godine za seksualni pristanak, kao i prisustvo deteta zlostavljanju i seksualnim aktivnostima, čak i bez učešća u istim.

Izvor: Član 34 Konvencije o pravima deteta (CRC) i Fakultativni protokol uz Konvenciju o prodaji dece, dečjoj prostituciji i dečjoj pornografiji i članovi 19-23 Konvencije Saveta Evrope o zaštiti Deca protiv seksualne eksploatacije i seksualnog zlostavljanja.

Nasilna disciplina: Metoda disciplinovanja deteta koja se oslanja na fizičko (telesno) kažnjavanje i/ili psihološku agresiju. „Psihološka agresija odnosi se na deranje, vikanje ili vrištanje na dete, kao i nazivanje deteta uvredljivim imenima kao što je „ glupo “ ili „lenjo“. Fizička kazna se definiše kao trešenje deteta, udaranje ili šamaranje po ruci/nozi, udaranje čvrstim predmetom po bilo gde po telu, udaranje golom rukom, udaranje ili šamaranje po licu, glavi ili ušima kao ponovljeni udarci“.

Izvor: UNICEF, „Nasilna disciplina: metodologija“, 2016.

Telesno kažnjavanje: Svaka kazna u kojoj se koristi fizička sila i čiji je cilj da izazove određeni stepen bola ili nelagodnosti, koliko god bol ili nelagodnost bila lagana.

Izvor: Komitet UN-a za prava deteta, Opšti komentar Konvencije br. 8, Pravo deteta na zaštitu od telesnih kazni i drugih okrutnih ili ponižavajućih oblika kazne, 2006.

Nasilje:... „namerno i agresivno ponašanje koje se višestruko dešava prema žrtvi tamo gde postoji stvarna ili uočena neravnoteža moći i gde se žrtva oseća ranjivom i nemoćnom da se brani. Neželjeno ponašanje je štetno: može biti fizičko, uključujući udaranje , udaranje nogama i uništavanje imovine; verbalno, kao što je zadirkivanje, vređanje i pretnja; ili odnosno, širenjem glasina i isključivanje iz grupe“.

Izvor: Olveus, Dan, Nasilje u školi: Šta znamo i šta možemo (Razumevanje dečjih svetova). Vilei-Blackvell, 1993.

Emocionalno i psihološko zlostavljanje: Emocionalno i psihološko zlostavljanje uključuje obrazac ponašanja roditelja ili staratelja/negovatelja da obezbedi odgovarajuću razvojnu podršku i odgovarajuće okruženje tokom vremena. Dela koja pripadaju ovoj kategoriji imaju veliku verovatnoću da štete fizičkom ili mentalnom zdravlju ili na fizički, mentalni, duhovni, moralni ili socijalni razvoj deteta. Zloupotrebe ove vrste uključuju: ograničenje kretanja, omalovažavanja, okrivljavanja, pretnje, zastrašivanja, diskriminaciju ili ismevanja i druge nefizičke oblike odbacivanja ili neprijateljskog tretmana.

Izvor: Sprečavanje zlostavljanja dece: vodič za preduzimanje mera i prikupljanje dokaza, Svetska zdravstvena organizacija i Međunarodno društvo za sprečavanje zlostavljanja i zanemarivanja dece

Zanemarivanje: Nezaovoljavanje osnovnih potreba deteta kada odrasla osoba ima sredstva i moć za zadovoljenje tih potreba. Osnovne potrebe uključuju zdravlje, obrazovanje, emocionalni i duhovni razvoj, ishranu, odeću, medicinsku i zubarsku negu, brigu/nadzor, sklonište i bezbedne životne uslove.

Izvor: World Vision Međunarodne smernice: Zaštita dece u World Vision

C. Delokrug

UCPD-ova Politika zaštite deteta odnose se na:

- Članovi Skupštine UCPD-a i Upravnog odbora
- Osoblje UCPD-a, bilo sa punim ili skraćenim radnim vremenom ili angažovano na osnovu kratkoročnih ugovora, npr. koordinatori projekata, asistenti, IT podrška itd. (u daljem tekstu „osoblje“);
- Spoljni saradnici UCPD-a, npr. istraživači, konsultanti, treneri, mentori, tutori, facilitatori, volonteri itd. (u daljem tekstu: „spoljni saradnici“)
- Osoblje i predstavnici partnerskih organizacija i bilo koji drugi pojedinci, grupe ili organizacije koji imaju formalni/ugovorni odnos sa UCPD-om koji uključuje bilo kakav kontakt sa decom (osim ako nije formalno dogovoreno da partnerska organizacija može sprovoditi sopstvenu zaštitnu politiku) .
- Donatori, novinari, poznate ličnosti, političari i drugi ljudi koji posećuju programe ili kancelariju UCPD-a i stupaju u kontakt sa decom moraju biti svesni da se ova politika odnosi na njih tokom posete našim programima ili kancelariji. (u daljem tekstu „predstavnici“)

Svi gore navedeni moraju delovati u skladu sa UCPD-ovom Politikom zaštite dece u okviru PROFESIONALNOG I PRIVATNOG ŽIVOTA.

II. PREVENCIJA

Skupština, Upravni odbor i osoblje UCPD-a zajednički su posvećeni zaštiti dece. Ovaj dokument opisuje politiku i postupke uspostavljene da bi se osiguralo da UCPD bude prepoznat kao verodostojna organizacija koja je bezbedna za decu, a sledeći standardi nastoje da zaštite i smanje rizik za decu u svim aktivnostima UCPD-a.

A. Procena rizika i ublažavanje rizika

Provešće se procena rizika svih projekata, programa i projektnih aktivnosti UCPD-a. Razradiće se strategije za ublažavanje rizika koje minimiziraju rizik za decu i ugradiće se u kreiranje, realizaciju i evaluaciju procenu programa, projekata i aktivnosti koje uključuju ili utiču na decu.

B. Angažovanje osoblja i saradnika

Angažovanje i odabir članova Skupštine, Upravnog odbora, osoblja, spoljnih saradnika i drugih mora odražavati posvećenost UCPD-a zaštiti dece obezbeđivanjem

upozorenja, provera i procedura kako bi se utvrdio ko može biti neprikladan za rad sa decom.

1. Oglas i opis posla za identifikovana radna mesta sadržeće referencu na posvećenost UCPD-ovoj politici zaštite deteta, zahtevaće se dokaz da kandidat ima jasnu krivičnu evidenciju i da se u svim slučajevima sprovede minimalni uslovi od najmanje dve reference.
2. Osnovni pregled kandidata za zaposlenje uključuje pismenu prijavu, lični intervju i proveru referenci. Tokom procesa razgovora, od kandidata će se tražiti da opišu svoja prethodna iskustva u radu sa decom i da li se osobi ranije dogodio neki incident zaštite dece.
3. Od svih uspešnih kandidata tražiće se da popune obrazac za obelodanjivanje i da obezbede potvrdu suda u kome se navodi da kandidat nije umešan u bilo koji incident vezan za dete, kao što su: zlostavljanje dece, zanemarivanje, eksploatacija i drugo nasilje.
4. Od članova Skupštine, Upravnog odbora i spoljnih saradnika tražiće se potvrda o krivičnoj evidenciji i/ili disciplinskom postupku koji je u toku.
5. Uspešni kandidati biće upoznati sa osnovnom i obavezujućom prirodom ove politike, procedura i Kodeksa ponašanja UCPD-a i sa činjenicom da se podjednako primenjuju na lični i profesionalni život.

C. Protokoli ponašanja

Sve osobe povezane sa UCPD-om pridržavaju se i pismeno potvrđuju prijem i razumevanje Politike zaštite dece. Potpisane izjave čuvaju se u evidenciji UCPD-a. Pravila ponašanja za zaštitu dece zasnivaju se na lokalnim i kulturno odgovarajućim interakcijama sa decom.

Svi kontakti sa decom (bilo putem telefona, SMS-a, e-pošte ili direktnog kontakta) treba da budu pod nadzorom, u pratnji ili barem u vidokrugu druge odrasle osobe. UCPD prepoznaje da se mogu pojaviti situacije kada se to ne može primeniti zbog hitnih pitanja ili iz praktičnih razloga. U takvoj situaciji, Direktora UCPD-a treba obavestiti unapred ili što je pre moguće.

Ako bilo koja osoba povezana sa UCPD-om ima zabrinutost ili sumnju u vezi sa zlostavljanjem dece ili incidentom u vezi sa zaštitom dece bilo koje vrste, posebno, ali ne samo od strane kolege, bilo da je u istoj organizaciji ili ne, mora odmah prijaviti takvu zabrinutost (videti odeljak: Prijavljivanje i postupanje na zabrinutost).

Neprihvatljivo ponašanje

Sve osobe povezane sa UCPD neće:

1. Udariti ili na drugi način fizički napasti ili fizički zlostavljati decu.
2. Uključivati se u seksualne aktivnosti ili imati seksualne veze sa mlađima od 18 godina, bez obzira na pristanak ili običaje na lokalnom nivou. Pogrešno verovanje u starost deteta nije odbrana.
3. Razvijati odnose sa decom koji bi se na bilo koji način mogli smatrati eksploatatorskim ili nasilnim.
4. Ponašati se na način koji može na bilo koji način biti nasilni ili može dovesti dete u opasnost od zlostavljanja.
5. Koristiti jezik, davati predloge ili nuditi savete koji su neprimereni ili uvredljivi.
6. Ponašati se fizički na neprikladan ili seksualno provokativan način.
7. Dozvoliti da dete/deca sa kojom radi prenoće kod njega/nje kod kuće.
8. Spavati u istom krevetu kao detetom sa kojim rade.
9. Pomagati deci da učine ili urade stvari lične prirode koje deca mogu uraditi sami.
10. Odobravati ili učestvovati u radnjama/ponašanjima dece koja su nezakonita, nebezbedna ili nasilna, uključujući štetne tradicionalne prakse, duhovnom ili ritualnom zlostavljanju.
11. Ponašati se na način koji ima za cilj sramoćenje, omalovažavanje ili ponižavanje dece ili na bilo koji drugi način izvršiti bilo koji oblik emocionalnog zlostavljanja.
12. Diskriminisati, pokazati nepravedan različit tretman ili naklonost određenoj deci.
13. Provoditi vreme sami sa decom daleko od drugih ili iza zatvorenih vrata ili u osamljenom delu.
14. Biti u alkoholiziranom stanju, pod dejstvom alkohola ili droga u prisustvu dece.
15. Izgovarati ili učestvovati u aktivnostima sa decom koje su nezakonite, nebezbedne ili nasilne.
16. Angažovati decu za bilo koji oblik dečijeg rada, uključujući i kao kućnog pomoćnika (Dečiji rad je rad koji je mentalno, fizički, socijalno ili moralno opasan i štetan za decu, ili koji ometa njihovo školovanje. Videti: Konvencija 182 i 138 Međunarodnog rada Organizacija za dalja objašnjenja dečijeg rada)
17. Nuditi novac, zaposlenje, robu ili usluge za ili druge oblike ponižavajućeg, ili eksploatatorskog ponašanja.
18. Koristiti računare ili drugu opremu organizacije za pregled, preuzimanje, stvaranje ili distribuciju neprikladnog materijala, uključujući, ali ne ograničavajući se na pornografiju.
19. Dovoditi sebe u položaj/situaciju u kojoj mogu biti stavljeni u kontekst ili osumnjičeni za neprimereno ponašanje prema deci.

Prihvatljivo ponašanje

Sve osobe povezane sa UCPD će:

1. Prema svakom detetu ponašati se pošteno, iskreno, sa poštovanjem i dostojanstvom i bez diskriminacije po bilo kom osnovu uključujući: rasu boju kože, poreklo, državljanstvo, migrantskog ili drugog statusa, nacionalnosti ili etničkog porijekla, jezika, verskih ili političkih uverenja, pola, rodnog identiteta, seksualne orijentacije, imovnog status, socijalnog i kulturnog porekla, rođenja, genetske

karakteristike, zdravstvenog statusa, razvojnih i fizičkih nedostataka, prethodne osude, starosti, izgleda, članstva u organizacijama i u odnosu na druge stvarne ili pretpostavljene lične karakteristike.

2. Oblačiti se na kulturnan način u radu sa decom.
3. Izgraditi međusobno poverenje i razumevanje sa decom.
4. Prepoznavati i poštovati pravo dece na privatnost.
5. Slušati šta deca imaju da kažu i otkrivati i preduzimati odgovarajuće radnje po potrebi.
6. Održavati visoke lične i profesionalne standarde u radu sa svim korisnicima, posebno onima mlađim od 18 godina.
7. Pridržavati se očekivanog ponašanja u vezi sa komunikacijom, društvenim medijima i digitalnom tehnologijom, kako je navedeno u odeljku F: Informacione i komunikacione tehnologije.
8. Promovisati u svom profesionalnom i privatnom životu prava deteta i ljudska prava za sve.
9. Biti svestan situacija koje mogu predstavljati rizike i upravljati njima.
10. Planirati i organizovati rad i radno mesto tako da smanji rizike.
11. Koliko god je to moguće, biti vidljiv u radu sa decom.
12. Osigurati da postoji kultura otvorenosti koja omogućava pokretanje i raspravu o svim pitanjima ili problemima.
13. Osnaživati decu - razgovarati sa njima o njihovim pravima, šta je prihvatljivo i neprihvatljivo i šta mogu učiniti ako postoji problem.
14. Podsticati participativnu praksu sa decom koja razvijaju sopstvene zaštitne kapacitete.

**Ovo nije iscrpan ili ekskluzivan spisak!
Sve osobe povezane sa UCPD-om trebale bi u svakom trenutku izbegavati radnje ili ponašanje koje mogu biti pogrešno tumačen, predstavljati lošu praksu ili potencijalno nasilno ponašanje.**

D. Obrazovanje/obuka

Svim osobama povezanim sa UCPD-ima biće pružena podrška da razviju veštine zaštite deteta, znanje i iskustvo koje odgovaraju njihovoj ulozi u organizaciji s ciljem jačanja njihovih sposobnosti da razumeju i izvršavaju odgovornosti i obaveze zaštite deteta. U tu svrhu, obuka o Politici i postupcima zaštite deteta UCPD-a biće održana u roku od mesec dana od početka njihove uloge, a koja će se ponavljati najmanje svake dve godine.

U tu svrhu, UCPD će razviti onlajn trening, koji će biti obavezan za osoblje i druge povezane osobe i pružiće razumevanje Politike zaštite deteta, državnih zakona i postupaka koji se odnose na zaštitu dece. Osetljivost i razumevanje lokalnih prilika i kulture biće uključeni u učenje i obuku bez odobravanja dela koja su štetna za decu.

Deca i porodice biće obavešteni o posvećenosti UCPD-a zaštiti deteta i o tome šta treba učiniti ako imaju zabrinutosti u vezi sa detetom. To će se uraditi putem korisničkih materijala i razgovora, a pre uključivanja dece u projekte i programe UCPD-a.

Svo osoblje i deca su svesni imenovane kontakt osobe za zaštitu dece koja je odgovorna za primanje prijave o zabrinutostima i savetovanje o proceni i ublažavanju rizika u skladu sa politikom i procedurama UCPD-a.

E. Razvoj programa

Svi projekti i programi UCPD-a biće osmišljeni tako da smanje rizik od štete po decu sa kojom dolaze u kontakt ili na koje utiču direktno ili indirektno uzimajući u obzir bezbednost dece, bez obzira na to u čemu je fokus rada.

Projekti i programi UCPD-a moraju osigurati da uzimaju u obzir životnu sredinu, kontekst i uticaj (nameravan ili nenamenski) na decu i zajednice sa kojima radi.

UCPD će proceniti kontekst u kojem radi i usvojiti pristup koji uključuje procenu rizika svih predloženih programa, prilagođavanje programa tako da postanu sigurniji za decu i uključujući dodatne sigurnosne strategije tokom faze implementacije.

Učešće dece

UCPD radi na osnaživanju dece kao građana i učesnika u njihovoj dobrobiti i na smanjenju rizika od štete ili negativnih posledica koji proističu iz učešća u aktivnostima koje promoviše i realizuje UCPD.

Učešće dece u aktivnostima je dobrovoljno i inkluzivno i deca i roditelji/staratelji donose informisane odluke u vezi sa učešćem, uključujući dužno razmatranje rizika koji bi mogli biti povezani sa aktivnošću. Ovo se odnosi na učešće mladih mlađih od 18 godina u radu UCPD-a kao volontera, bilo da pomažu u administraciji ili se uključuju u događaje ili aktivnosti.

UCPD ponekad organizuje aktivnosti koje uključuje putovanje dece na događaje. U takvim slučajevima roditelji ili staratelj, ili drugi zakonski zastupnik, daju saglasnost pre putovanja. Zdravlje, sigurnost i dobrobit deteta najvažniji su prioriteti tokom putovanja koje organizuje UCPD.

F. Informacione i komunikacione tehnologije

U našoj upotrebi informacija i vizuelnih materijala, kako fotografija, tako i video zapisa, naš glavni princip je da osiguramo poštovanje i dostojanstvo dece, porodica i zajednica.

Sledeće smernice uređivaće odgovarajuću upotrebu informacionih i komunikacionih tehnologija kao što su internet, veb stranice, veb lokacije, društvene mreže, digitalna fotografija kako bi se osiguralo da deca ne budu izložena riziku.

- ✓ U svim oblicima komunikacije deca se tretiraju i prikazuju dostojanstveno, a ne kao bespomoćne žrtve.
- ✓ Slike dece ne smeju se prikazivati u neprikladnim pozama koje bi mogle biti protumačene kao seksualno sugestivne.
- ✓ Deca i roditelji/staratelji će dati pristanak (u pisanoj formi) za fotografisanje/snimanje deteta i upotrebu ovih fotografija/video zapisa i priča deteta pre objavljivanja. Ovo se ne odnosi na fotografije i snimke velike grupe dece u širokom kadru.
- ✓ Fotograf/novinar/prevodilac zaposlen ili angažovan u UCPD-u mora biti pravilno proveren i imati odgovarajuće reference.
- ✓ UCPD ne podržava direktnu i nedokumentovanu komunikaciju putem društvenih mreža bez UCPD-ovog znanja između osoblja UCPD-a i dece koja su uključena u projekte i programe UCPD-a.

Društveni mreže:

- ✓ Materijal objavljen na društvenim mrežama ili putem digitalne tehnologije neće sadržati ime ili lokaciju/adresu deteta.
- ✓ Geografsko označavanje slika biće onemogućeno prilikom fotografisanja.
- ✓ Detalji priloženi uz slike i uključeni u priče neće biti takvi da omoguće da se to dete locira.
- ✓ Prepoznatljive zgrade, ulični znakovi ili orijentiri ne bi trebalo da budu uključeni u sliku ako identifikuju gde dete živi ili radi.

G. Odgovornosti

Kontakt osoba za zaštitu deteta, Jelena Žunić Cicvarić, direktorka programa, određena je da nadgleda obaveze UCPD-a opisane u ovoj politici i procedurama zaštite deteta.

Odgovornosti kontakt osobe su sledeće:

- ✓ Dobro se upoznati sa Politikom zaštite dece, relevantnim zakonima i podzakonskim aktima, kao što su: Opšti protokol za zaštitu dece od zlostavljanja i zanemarivanja, Posebni protokol o zaštiti dece od nasilja, zlostavljanja i zanemarivanja u obrazovnim institucijama, Pravilnik Protokol za reagovanje na nasilje, zlostavljanje i zanemarivanje, Pravilnik o bližim kriterijumima za prepoznavanje oblika diskriminacije od strane zaposlenog,

deteta, učenika ili trećeg lica u obrazovnoj ustanovi i Pravilnik o ponašanju ustanove u slučaju sumnje ili utvrđene diskriminacije Ponašanje i kleveta ili ugled, čast ili lično dostojanstvo.

- ✓ Poštuje postupak u slučajevima kada je bezbednost dece ugrožena i obavestiti direktora.
- ✓ Obavesti nadležne institucije (zdravstvo, policija, centar za socijalni rad) ako to situacija zahteva.
- ✓ Obavesti roditelje ili staratelje deteta.
- ✓ Saraduje sa predškolskom ustanovom, osnovnom i srednjom školom i relevantnim institucijama u preduzimanju akcija i sprovođenju mera.
- ✓ Nadgleda sprovođenje mera.
- ✓ Prikuplja podatke i izveštava.

Dužnosti osoblja i ostalih predstavnika UCPD-a:

Skupština, Upravni odbor, svo osoblje UCPD-a, spoljni saradnici, drugi predstavnici i osoblje partnerskih organizacija moraju prijaviti sve nedoumice, uključujući i posebne izveštaje i nepotvrđene zabrinutosti u vezi sa zlostavljanjem dece ili seksualnom eksploatacijom, kada je navodni počinitelj povezan sa UCPD-om u bilo kom svojstvu.

Izradiće se akcioni plan za slanje i primanje znakovnih poruka o zabrinutostima zaposlenih, članova Skupštine i Upravnog odbora, spoljnih saradnika i partnerskih organizacija.

Izjava o posvećenosti

Potpisao sam UCPD Politiku zaštite dece i izjavljujem:

1. Pročitao/la sam i razumeo detaljan sadržaj politike zaštite dece (uključujući anekse).
2. Radiću u okviru procedure zaštite dece koja je postavljena u organizaciji.
3. Nisam optužen/a ili osuđen/a za bilo koje krivično delo u vezi sa zaštitom dece koje uključuje fizičko ili seksualno zlostavljanje dece.
4. Prihvatam bilo kakvu disciplinsku meru od strane UCPD-a zbog kršenja bilo kog pravila iz ove Politike.

Potpis _____

Ime: Radovan Cicvarić

Pozicija: Direktor

U Užicu, Republika Srbija

Marta 2021.

III. PARTNERSKE ORGANIZACIJE I INSTITUCIJE

Ugovori sa partnerskim organizacijama sadržaće izjavu da će se partneri koji nemaju politiku zaštite deteta ili pridržavati politike UCPD-a ili razviti sopstvenu kao uslov partnerstva.

Predškolske ustanove, osnovne i srednje škole dužne su da se pridržavaju procedura utvrđenih relevantnim podzakonskim aktima. UCPD će članovima Tima za zaštitu od diskriminacije, nasilja i zlostavljanja i zanemarivanja ponuditi onlajn obuku o politici zaštite deteta. UCPD će tražiti od predškolskih ustanova, osnovnih i srednjih škola da obaveste UCPD u slučaju bilo kakve štete po dete u okviru UCPD-ovog projekta koju je učinila bilo koja osoba povezana sa UCPD.

IV. PRIJAVLJIVANJE I POSTUPANJE NA ZABRINUTOSTI

Ako bilo koja osoba ima zabrinutost ili sumnju u vezi sa kršenjem Politike zaštite deteta bilo koje vrste, posebno, ali ne samo od osobe povezane sa UCPD u bilo kom svojstvu, ona mora odmah prijaviti takve zabrinutosti nadležnim vlastima i kontakt osobi za zaštitu deteta UCPD-a.

Reagovanje na kršenje Politike zaštite deteta uključuje sledeće:

- Žalbe i zabrinutosti će se uvek razmotriti i po njima će se brzo postupati.
- Što se tiče dece, njihova dobrobit će biti najvažnija briga.
- Prijave dece će se tretirati sa osetljivošću i bez pritisaka. Osoba povezana sa UCPD (koja radi sa decom) uveriće dete ili mladu osobu da je učinilo pravu stvar istupajući i obavestiće je da to treba uvek da kaže nekome. Od dece se ne sme tražiti da obećaju potpunu poverljivost.
- Prijave zabrinutosti koje podnose odrasli takođe podležu tome da se informacije mogu deliti sa relevantnim vlastima. Nijedna osoba povezana sa UCPD neće uslovljavati vlastiti položaj na poslu prijavljivanjem potencijalnog ili sumnjivog zlostavljanja dece. Ako osoba koja prijavljuje zabrinutost traži anonimnost, UCPD će poštovati njegov/njen zahtev i samo ako se utvrdi da je u pitanju namerna lažna optužba nakon istrage nadležnih organa, UCPD će dalje upravljati tim pitanjima kao pitanje upravljanja osobljem.
- Primalac žalbe mora odmah obavestiti nadležne organe (policiju, socijalnu službu) i pažljivo evidentirati žalbu i proslediti evidenciju kontakt osobi UCPD-a. Kontakt osoba mora bez odlaganja obavestiti direktora.

- Kontakt osoba obaveštava direktora koji zatim obaveštava imenovanog predstavnika donatorske organizacije koji informacije prosleđuje svom linijskom rukovodiocu i/ili osobi zaduženoj za zaštitu deteta.

- U slučaju kršenja politike zaštite dece od strane direktora, Kontakt osoba obaveštava predsednika Upravnog odbora.

- U slučaju kršenja politike zaštite deteta od strane imenovane kontakt osobe, primalac žalbe obaveštava direktno direktora.

- Ako je navodni počinitelj osoba koja nije povezana sa UCPD-om, UCPD će evidentirati incident i osigurati da se incident prijavi nadležnim vlastima (policiji, socijalnoj zaštiti itd.).

- Ako je navodni počinitelj osoba koja je povezana sa UCPD-om, direktor će sazvati sastanak za zaštitu deteta, osim ako je Direktor navodni počinitelj. U tom slučaju Upravni odbor organizovaće sastanak o zaštiti dece. U oba slučaja sastanak o zaštiti dece mora se održati u roku od 24 sata. Ako su potrebne hitne mere za zaštitu dece ili drugih, to treba učiniti odmah.

- Sastanak o zaštiti dece uključuje direktora, koordinatorku programa, kontakt osobu i druge zaposlene, osim ako postoje drugi razlozi da se ove osobe ne uključe. Sastanak će biti napravljen za procenu rizika u neposrednoj budućnosti i učiniti sve što je u njihovoj moći da ublaže ove rizike, proceniti zabrinutost i odlučiti o sledećim koracima, uključujući i to ko još treba biti informisan. Roditelji ili staratelji uključene dece takođe će biti obavешteni ako je potrebno. Pored ovoga, vodiće se računa o poverljivosti informacija.

- Ako je predmet optužbe osoba povezana sa UCPD u bilo kom svojstvu, od te osobe će se tražiti da odstupi od svojih dužnosti uz potpunu platu definisanu u ugovoru dok se istraga ne završi. Trebalo bi biti jasno istaknuto da suspenzija ne podrazumeva krivicu, već štiti sve strane tokom istrage.

- UCPD će pružiti psihološku podršku i drugu hitnu podršku i navodnoj žrtvi i navodnom nasilniku. Pre započinjanja ovog delovanja, razgovaraće se sa formalnim vlastima kako bi se osiguralo da organizacija ne ugrozi formalnu istragu.

- Ako se utvrdi da je osoba povezana sa UCPD u bilo kom svojstvu počinila incident zaštite deteta, UCPD će preduzeti disciplinske mere i/ili druge radnje koje su prikladne u skladu sa okolnostima.

UCPD će izvršiti sledeći postupak kako bi osigurao poverljivost:

- Bezbednost dece je najvažnija i zato njihova poverljivost mora biti zaštićena u svim fazama. Identifikovane informacije o incidentu zaštite dece deliće se samo na osnovu „potrebe da znam“.

- Predmet žalbe (navodni počinitelj) i svi svedoci moraju u potpunosti i otvoreno saradivati u unutrašnjim i zakonskim istragama i saslušanjima. **Njihova poverljivost biće zaštićena, a informacije koje bi ih mogle identifikovati deliće se samo na osnovu „potrebe da znam“. Ali UCPD zadržava pravo da**

informiše dete o zaštiti deteta drugim regrutnim organizacijama u najboljem interesu deteta.

V. NADZOR I PROVERA

Zaštita dece uključena je u UCPD registar rizika i kvartalne i godišnje procese izveštavanja. Viši menadžment će redovno pregledati registar rizika i izveštaje organizacije kako bi se osiguralo da su mere zaštite dece na snazi i efikasne i o tome obavestili Upravni odbor.

UCPD će osigurati da se ova politika revidira svake tri godine ili kada se pokaže neophodnim da se dodatna pitanja identifikuju i reše kroz ovu politiku. Prva revizija obaviće se tokom decembra 2022. Revidiranu politiku odobriće Upravni odbor.

Prilog 1: Obrazac za izveštavanje

POVERLJIVO
Broj slučaja:
Detalji prijave:
Datum:
Vreme:
Mesto:
Detalji o podnosiocu prijave: (ako su navedeni)
Ime:
Adresa:
Telefon:
Zanimanje:
Veza sa detetom:
Podaci o detetu:
Uzrast/godine:
Pol:
Maternji jezik:
Adresa/Mesto:
Trenutni obrazovni status:

Drugi podaci:
Detalji o navodnom počiniocu: Uzrast/godine: Pol: Adresa/Mesto: Trenutni obrazovni status/Zanimanje:
Trenutna situacija deteta: Predstavljanje problema: Bezbednost: Zdravstveno stanje: Psihološko stanje: Socijalni status: Drugo:
Detaljan opis slučaja, uključujući trenutnu situaciju deteta:
Da li je navodni počinitelj UCPD osoba? Da Ne
Do danas preduzete radnje: Upućivanje na policiju (ako ne, zašto ne)? Da / Ne Zahtev lokalnoj upravi za zaštitu dece / dobrobit: Da / Ne Druge radnje potrebne kako bi se osiguralo da dete ne bude u daljem riziku od navodnog počinioca:
Uputnica za medicinsko lečenje / radi zadovoljenja zdravstvenih potreba: Da / Ne Druge radnje: Potpis osobe koja dogovara gore navedene radnje:
Popunio/la: Datum:
Primio/la: Datum:

Prilog 2: Izjava o pridržavanju politike zaštite dece i protokola ponašanja

Ja, dole potpisani, potvrđujem da sam pročitao i razumeo UCPD-ovu Politiku i postupke zaštite deteta i slažem se da ću ih se pridržavati sve vreme svog angažovanja sa UCPD-om.

Potvrđujem da:

- U svakom trenutku treba da izbegavam radnje ili ponašanje koje mogu dopustiti pogrešno tumačenje ponašanja, predstavljati lošu praksu ili potencijalno zlostavljanje.
- Ako se u projektima i programima UCPD dogodi bilo koji incident koji uključuje decu, postupiću u skladu sa zakonima i odmah obavestiti nadležne organe (policiju, socijalnu zaštitu).
- Obavestiću kontakt osobu za zaštitu deteta UCPD-a, Jelenu Žunić Cicvarić.

(pošta: j.zuniccicvaric@gmail.com tel: +381 641219997)

- U slučaju da je Jelena Žunić Cicvarić prekršila UCPD-ovu politiku zaštite deteta, obavestiću direktora Radovana Cicvarića

(mail: radovancicvaric@gmail.com tel: +381 641220008)

Potpis .....

Ime i prezime .....

Pozicija .....

Datum .....